

det naturligtvis ikke, fordi jeg dermed vil sigte til, at det Ministerium, der for Tiden staa ved Roret, ved at udstede den foreløbige Finanslov af 1877 har villet krænke Forfatningen; paa ingen Maade, men det har altid været mig ufatteligt, hvorfor Regjeringen ikke dengang, da Rigsdagens Afdelinger skiftes ad — der var jo dengang Fred og Ro i Landet — søgte en midlertidig Bevilling. § 25 i Grundloven siger jo udtrykkelig at foreløbige Love — den nævner ikke Finanslove — kan Kongen kun udstede, naar Rigsdagen ikke er samlet, og de maa ikke stride mod Grundloven. Det er jo klart, at paa dette Punkt ser det ganske vist, naar vi se hen til det, der tidligere er sket, beynnderligt ud, at Rigsdagen, da den ansvarlige Minister, der vidste, at om saa og saa mange Dage vilde den midlertidige Bevillingslov udløbe, blev sendt hjem, uden at der blev forelagt en Bevillingslov. Det er dog nu sket, og det er en Erfaring, vi maa drage os til Lære, skjøndt jeg ganske vist ikke kan finde det rigtig stemmende med min Opfattelse af Grundlovens § 25. Maa jeg lige overfor den høitærede Conseilspræsident og Finansminister sige, at jeg finder det overordenlig vanstelig at regjere med Forfatningen, som den er; der skal en stor Statsmandsklogt til, og hvad der især skal til, er en stor Hensynsfuldhed overfor begge Rigsdagens Afdelinger for at faae et endeligt praktisk Resultat bragt frem. Vi kunne ikke være blinde for, at det er blevet vanskeliggere at regjere med Forfatningen siden Revisionen i 1866. Det er klart, at, da der ved denne Revision ligesom er stillet enkelte Borgere op over Andre med Hensyn til Valgretten, saaledes at Forskjelligheden mellem Thingene er bleven større, der da hører langt større Hensynsfuldhed og Statsmandsklogt til, for at faae Thingene til at arbejde sammen. Forøvrigt maa jeg ligeoverfor det ærede Medlem, der aabnede Forhandlingerne igaar, sige, at ligesaa godt som jeg veed han, at Hensigten med Lokammersystemet i vor Forfatning er navnlig den, at dette Thing, Landsthinget, skal være det modererende. Hvis Folkethinget, som kunde tænkes at komme til at bestaa af 25aarige Mænd, skulde gaa for rask frem, var det nødvendigt for en rolig og besindig Udvikling, at der var to Thing, Thing, som ikke stode hæmmende ligeoverfor Reformens Gjennemførelse, men som fremmede Alt, hvad der maatte anses for at være berettiget, og navnlig ligger det jo klart for, at, da vi havde den Bestemmelse om det gamle Landsthing, at dets Medlemmer skulde være ikke under 40 Aar, var det, for at man kunde være sikker paa, at der fremkom en langt modnere Overtøelse af Sagerne, end hvis man gik over til Ekammersystemet. Jeg maa bede det ærede Medlem udfylde mig, naar jeg beder ham om at følge mig i mine Betragtninger lidt tilbage i Tiden, og jeg vil spørge ham og det høie Thing, om de ikke synes, at det i og for sig er unaturligt, at det andet Thing, som

maa siges at staa som en mere umiddelbar Repræsentant for det hele Folk end dette Thing, har nogen Betænelighed ved og er noget forsigtig, naar det bevæger sig paa Omraader i Lovgivningen, som netop det, der ligger for, naar vi staa overfor Fortolkninger. Ifølge Forfatningsrevisionen gik en Del af den Valgret, som var givet fra den første Begyndelse af, bort, og er det da saa underligt, at man nu har Frygt for, at den Perle, som ligger i vort Folks frie Forfatning, nemlig Bevillingsretten, ogsaa skal bortfortolkes paa lignende Maade. Jeg beder ærede Medlemmer sætte sig ind i den Løntegang, som absolut maa fremkomme ved den Slags Fortolkninger, som vi hørte fra det ærede Medlem igaar. Det er saa ikke underligt, om Tiltiden svækkes noget overfor de Folk. Der er, som jeg bemærkede før, Meget, jeg kunde ønske at udtale, men jeg skal slutte lige strax. Kun skal jeg berøre enkelte Punkter i store Træk. (Afbrydelse af P. L. og.) Ja, det ærede Medlem vil maatte tillade mig det, og navnlig skal jeg gjøre det, da det ærede Medlem netop bringer mig til at tænke paa Noget, som jeg havde glemt. Ved at se det ærede Medlems venlige Ansigt kom jeg i Tanker derom. Der blev navnlig under Forsvarsagens Forhandling fornødt af det ærede Medlem sagt til os Gaardmænd, som sidde her i Landsthinget — og forøvrigt var det henvendt til hele Gaardmandsstanden her i Landet — at, dersom der ikke kom et saadant Forsvar tilveie, hvorved vi kunde tilbels betrygges, skulde Ansvaret hvile paa den danske Gaardmandsstand og dens Repræsentanter, og det sagde jeg „Hør!“ til. Jeg skal nemlig være meget villig til at paatage mig det Ansvar; men jeg har ogsaa et Ansvar og en Forpligtelse overfor, hvad Fremtiden kan bringe med Hensyn til vor Frihed, jeg har ogsaa et Ansvar og en Forpligtelse til at sørge for, alt hvad jeg formaar, navnlig efter de Betragtninger og Fortolkninger og den hele Forstaaelse af Grundloven, der er kommen frem, at Friheden bevares for den kommende Slægt. — Forøvrigt var der nogle enkelte Punkter, som jeg vilde tillade mig at dvæle ved. Det ene Punkt gjælder den høitærede Marineminister, som ved sine Udtalelser igaar saa tydelig og klart godtgjorde, hvad jeg tidligere i dette Thing har tilladt mig at sigte til, naar jeg og mine Kolleger have forhandlet om militære Bevillinger og Forsvarsforanstaltninger overhovedet. Saavidt jeg erindrer ret, forklarede nemlig den ærede Marineminister for dette Thing, hvorledes Opfindelserne vare gaaede frem med Hensyn til Kanonerne i den senere Tid, hvorledes de kunne skyde gennem tykkere og tykkere Pandsexplader. Nu er det, som jeg har tilladt mig at sige, netop saa, at, selv om vi kunde forsvare at staa ind paa denne Vej, og selv om i det Hele taget baade Folkethinget og Landsthinget gik ind paa de forlangte Bevillinger, saa